

Představujeme obce a havířské spolky...

Chodov

(Pokračování ze str. 19)

V dnes patnáctitisícovém městě ještě donedávna prosperovala Manufaktura na výrobu růžového porcelánu, která patří vůbec k nejstarším

v Čechách, a také řada stavebních a strojírenských firem. Chodov současné doby je městem zeleně se zajištěným příjemným kulturním a sportovním vyžitím, které umí nabídnout návštěvníkům řadu zajímavostí.

Nadace Landek Ostrava

Nadace Landek Ostrava vznikla v roce 1994 a za 14 let své činnosti podpořila ve smyslu svého Statutu nadačními příspěvky 286 projektů v celkové hodnotě 26 milionů korun.

Nadace Landek Ostrava poskytuje podporu projektům, které řeší ochranu a údržbu hornických památek a dokumentů, záchranu a údržbu lokalit souvisejících s hornictvím, a projektům které slouží k seznamování veřejnosti s historií hornictví, k zachování starých hornických tradic a zvyků a podporuje rovněž kulturu v regionu i mimo něj.

Nadace Landek Ostrava je jedinou hornickou nadací, která je příjemcem prostředků Nadačního investičního fondu do nadačního jmění (NIF). Svou činností podporuje práci našich historiků vydáváním jejich rukopisů a výsledků jejich výzkumů a vyhledáváním a zveřejňováním starých důlních map.

Financování projektů, které řeší výše uvedené oblasti podpory, je prováděno prostřednictvím celostátně vyhlášených výběrových řízení.

Nadace Landek již tradičně vydává (pro rok 2009 pojednání) stavovský Hornický kalendář s perokresbami těžních věží od Ing. Stanislava

Vopaska, který se stal velmi oblíbenou publikací mezi hornickou veřejností.

Mezi další nejvýznamnější publikace, jejichž vydání nadace podpořila, patří: Jiří Agricola – Dvanáct knih o hornictví a hutnictví, Ústav Geoniky AV ČR – Vliv ukončení hlubinné těžby uhlí na životní prostředí, Prof. Milan Myška – Vilém Jičínský, Prof. Ing. Jiří Grygárek – Za hornictvím zlatohorského rudného revíru, Ing. Jaromír Škola, Ph.D. – Lignit na jižní Moravě, Kolektiv autorů – 100 let Dolu Dukla, Ing. Jaroslav Klát – Těžní věže (OKD), Kolektiv autorů – Karvinsko a jeho šachty, PhDr. Karel Jiřík – Trojice 1884 (Ke stodesátému výročí hornického krveprolití ve Slezské Ostravě), Ing. Stanislav Vopasek – Heraldická historie hornických symbolů, Kasper Sternberk – Nástin českého hornictví, a mnoho dalších.

Vyzýváme všechny potenciální zájemce o záchranu hornických památek, hornických zvyklostí a tradic, aby podle svých možností nadále podporovali naši činnost, která směřuje k obnovení dobrého jména českého hornictví, které v minulosti zajistilo bouřlivý hospodářský rozvoj celé naší republiky.

Město Petřvald

Město Petřvald se nachází v Moravskoslezském kraji a je součástí okresu Karviná.

Podle statistiky v něm žije k 1. lednu 2009 7 091 občanů. Těžba uhlí byla na území města započata roku 1833 a ukončena v březnu roku 1998. Ve městě velmi aktivně pracuje pobočka Klubu přátel hornického muzea. Hlavním cílem

organizace je snaha o propagaci hornictví, jeho tradic a udržení povědomí o jeho důležitosti v minulosti, současnosti či budoucnosti.

Za identifikační tabuli půjdou v Jihlavě:

- členové Zastupitelstva města Petřvaldu
- zástupce Klubu přátel hornického muzea

Banícky spolek Bratstvo v Rožňave

Banícky spolek Bratstvo v Rožňave vznikl v r. 1999 a toho roku oslavuje 10. výročí svého vzniku. Rožňava ako staré banícke mesto je súčasťou slovenských banských miest, ktoré prispeli do technického rozvoja Európy rozvojom banskej a železiarskej techniky. V Rožňave a okolí sa za najstarší získaný kov pokladá zlato, ktoré sa ryžovalo v alúviu Zlatého potoka pod Volocom. V priebehu 2000-ročnej tradície ťažby v samotnej Rožňave a okolí sa ťažilo zlato, striebro, antimon a železné rudy. V čase najväčšieho rozmachu v Rožňavskom rudnom revíri pracovalo cca 1500 až 1895 baníkov.

Banská Štiavnica
O matke banských miest Banskej Štiavnici nie je potrebné veľa písať. Banská-štiavnické písané banské právo sa odvodzuje od Jihlavského práva a je len tri roky mladšie, zvykové právo je o niekoľko desať rokov staršie. V Banskej Štiavnici sa ťažilo zlato, striebro, cín, ale aj poly-

metalické rudy. V čase najväčšieho rozkvetu rudného baníctva v Banskej Štiavnici pracovalo 2100 a viac baníkov. Nie je možné zabudnúť na vznik prvej vysokej školy technického smeru „Banskej akadémie g, ktorú v meste Banská Štiavnica svojim dekrétom zriadila cisárovná Mária Terézia a ktorej absolventi šírili slávu do celého sveta.

Bratislavský cech
O Bratislavskom cechu je potrebné povedať, že je najstarším cechom združujúcim vo svojich radoch odborníkov z oblasti baníctva, geológie, environmentalistiky a ťažobného priemyslu vôbec. Vznikol 29. apríla 1974. Jeho členovia pracovali prakticky vo všetkých vedúcich štátnych orgánoch. Za cieľ si spolu s ostatnými spolkami a cechmi kladie obnovenie, udržiavanie a rozvíjanie viac storočných baníckych tradícií a zvykov. Úzko spolupracuje s obdobnými organizáciami na Slovensku aj v zahraničí.

Královské horní město Krásno

Ve 20. století se v Krásně těžily kromě cínových i wolframové a uranové rudy a živec. Roku 1976 bylo Krásno jako pouhá část obce připojeno k městu Horní Slavkov. Po roce 1989 se Krásno osamostatnilo a v roce 2007 získalo zpět i statut města.

V současné době je Krásno členem Svazu měst a obcí České republiky (SMO ČR), Místní akční skupiny Sokolovsko, která je spojením tří sektorů: podnikatelského, neziskového a samosprávy. Tato skupina je založena za účelem poskytování veřejně prospěšných služeb a jejím cílem je rozvoj regionu Sokolovsko s hlavním zaměřením na venkov.

Do této skupiny jsme vstoupili 24. 5. 2008, kdy byla podepsána Partnerská smlouva. Starostka města je členkou správní rady skupiny. Město také působí v nadaci Georgia Agricoli, která je zapojena do Sdružení horních spolků a sdružení ČR.

Základním posláním této nadace je ochrana dochování montánních památek a mineralogicko-geologických lokalit před devastací průmyslovou a zemědělskou činností v širokém Hornoslavkovsko-krásensko-čisteckém revíru. Nadace se podílí na rekonstrukci štol, udržování zájmových památek pro vědecké a veřejné využití a úpravách, či zpří-

stupnění pozůstatků hornické činnosti.

Posláním nadace je vytvářet finanční zdroje, jež budou využívány k naplnění poslání nadace. Město Krásno patří k zakladatelům (zřizovatelům) nadace a starostka města je členkou správní rady. Dále je město členem regionálního sdružení obcí a měst Euregio Egrensis. Jedná se o sdružení působící na poli přeshraniční spolupráce.

Hornické pozůstatky: Důl Jeroným u Čisté

Stručná historie: Endokontaktní cínem zrudněné zóny a křemenné žíly s kasiteritem byly předmětem dolování již na rozhraní 15. a 16. století. Největší rozmach těžby nastal v 16. století, sporadicky pak probíhala těžba ve století 17. a 18. Poslední exploatační práce malého rozsahu jsou z let 1940 až 1943.

Odhadem bylo na lokalitě vytěženo celkem 500 až 700 tun cínu. Obsah kovu v rudě se pohyboval pouze kolem 0,2 až 0,4 % Sn, avšak s velmi dobrou úpravenskou výtěžností. Dobývací prostor na ložisku Čistá - Jeroným nebyl úředně stanoven a leží v chráněném ložiskovém území Horní Slavkov, stanoveném v roce 1975. Zásoby Sn, W rud byly odesány vynětím z evidence.

Současný stav: Důl Jeroným v katastrálním území Čistá u Rovné

je zapsán jako kulturní památka v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek. Rozdělen je na oblast opuštěných a starých důlních děl, uměle oddělených dalším důlním komplexem neznámého rozsahu. Vstup do podzemí zabezpečují nové kamenné portály otvirkových děl s uzamykatelnou mříží a vletovými otvory pro netopyry a rekonstruovaná vstupní šachtice. Odtok důlních vod a průchozí větrání zajištěno novou stolou. Historické hlusinové odvaly malého rozsahu; vegetační kryt přírodním náletem dřevin a travin, bez významného vlivu na životní prostředí.

Další pozůstatky důlních děl spadají pod Hornické město Horní Slavkov, které je vzdálené necelých 5 kilometrů od nás.

Současnost:

Hornické muzeum v Krásně. Na expozice v Hornickém muzeu přispívá město Krásno každým rokem finanční částkou podle dohody a potřeb muzea. Muzeum je zajímavé již svým situováním, stojí na místě historického cínového dolu Vilém.

V areálu dolu Vilém je zachována budova úpravny, objekt dílen, těžní věž a těžní budova, strojovna, vrátnice a stavba jedné z nejstarších trafostanic na našem území. Expozice byla slavnostně otevřena dne 5. Zář 1998 u příležitosti 2. Setkání hor-

nických měst a obcí České republiky, které se konalo v Krásně. Bývalá úpravna slouží jako objekt hornického muzea v přírodě, které se rozkládá na ploše několika hektarů.

Další budovy areálu byly rekonstruovány v letech 1998-2004 a od roku 2004 jsou zpřístupněny veřejnosti. Hlavním atraktivním exponátem je těžní parní stroj z dolu Marie, pocházející z roku 1897. Dále je zde prezentována historie těžby hnědého uhlí od 19. století až do současnosti.

Další zajímavostí muzea - slavnostní hornické uniformy a důlní měřičství, expozice mineralogie a geologie Slavkovského lesa, expozice rudných ložisek Českého masívu těžných po roce 1945, zařízení důlní trafostanice, obrazy s hornickou tematikou, prezentace utrpení politických vězňů využívaných jako levná pracovní síla při těžbě uranu v okolí, replika důlní stoly a modely důlních strojů, důlní vozíky, lopatové nakladače a vybudovaná ukázková štola o délce 40 m. Od loňského roku je v provozu důlní vláček, který Vás provede uměle vytvořenou důlní stolou.

Hornický spolek Barbora: stará se o historická díla spojená s těžbou v Krásně a okolí.

(Pokračování na str. 35)